

Kursplan för läsåret 2010/2011
(Genererad 2010-06-28.)

UNIVERSAL DESIGN

Universal Design

ABF015

Antal högskolepoäng: 6. **Betygsskala:** UG. **Nivå:** G2 (Grundnivå, fördjupad).
Huvudområde: Arkitektur. **Undervisningsspråk:** Kursen ges på engelska. **Valfri för:** A4.
Kursansvarig: Elisabeth Dalholm Hornyánszky, Elisabeth.Dalholm@design.lth.se,
Ergonomi och aerosolteknologi. **Förutsatta förkunskaper:** Avklarad arkitektutbildning åk 3. **Kan ställas in:** Vid mindre än 10 anmälda. **Begränsat antal platser:** Ja.
Prestationsbedömning: Obligatorisk närvaro vid 80 % av undervisningstillfällena, godkända övningsuppgifter och aktivt deltagande i seminarier. **Hemsida:** <http://www.eat.lth.se>.

Syfte

Kursen vill förmedla kunskap om hur byggnader och detaljer i den byggda miljön kan utformas så att de blir både välfungerande och estetiskt tilltalande för alla. Huvudfrågan är hur den byggda miljön kan göras både tillgänglig och frångänglig även för personer som har olika funktionsnedsättningar. Med hjälp av goda exempel ska studenterna inspireras till kreativa utformningar där olika brukargrupperns krav samtidigt tillgodoses. Att öka blivande arkitekters kunskap inom detta område är särskilt angeläget nu när de generella tillgänglighetskraven på offentliga miljöer har skärpts.

Mål

Kunskap och förståelse

För godkänd kurs skall studenten

- kunna bedöma olika miljöers kvaliteter och brister ur ett tillgänglighetsperspektiv
- kunna formulera krav på miljöers utformning som tillgodoser olika funktionshindrades behov
- kunna diskutera hur miljöer bör utformas så att människor med funktionsnedsättningar får större möjlighet att utnyttja sina färdigheter

Färdighet och förmåga

För godkänd kurs skall studenten

- kunna utforma byggnader och stadsmiljöer där tillgänglighetskraven tillgodoses

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För godkänd kurs skall studenten

- kunna argumentera för koncept där god design kombineras med god funktionalitet för funktionshindrade

Innehåll

I kursen möter studenterna personer med egna funktionshinder som beskriver vardags- och arbetslivets villkor och möjligheter. Några av dem har i sin roll som tillgänglighetskonsulter utvecklat kunskap om hur den byggda miljön kan göras mer användbar. Arkitekter och planerare berättar om byggprojekt där behoven hos olika användargrupper har tillgodosetts särskilt väl. Myndighetspersoner med ansvar för samhällsplanering föreläser om regelverk och lagstiftning.

I kursen ingår också praktiska moment med inlevelse- och erfarenhetsövningar, som t ex att i en stadsmiljö undersöka hur olika markbehandlingar upplevs utifrån olika funktionsnedsättningar och att i en offentlig miljö studera tillgängligheten i en entré. Övningarna ska ge insikt i vad "universal design" eller "design för alla" kan innebära för stadens och byggnaders utformning och skall även öka intresse och engagemang för tillgänglighetsfrågor. Utgångspunkten är att alla människor, oavsett sina kroppsliga och sinnliga förmågor, ska kunna göra vardagliga saker utan att begränsas av den fysiska miljöns utformning.

Studenterna får fortlöpande under kursens gång uppmärksamma goda designlösningar i olika vardagsmiljöer, som gör dem tillgängliga och användbara för alla människor. Lösningarna dokumenteras och används som inspirationskälla vid genomförande av övningsuppgifter och workshops.

Litteratur

- Boverket (2001). Delaktighet för alla. Om tillgänglighet i den publika miljön, insyn och samråd och lokala åtgärdsprogram för tillgänglighet.
- Boverket (2005). Enklare utan hinder.
- Christophersen, Jon (2002). Universal design. 17 ways of thinking and teaching
- Dischinger, Marta (2000). Designing for all senses. Accessible spaces for visually impaired citizens
- Grip, Lars (2002) Öppet för alla. 12 muséer i Norden.
- Jansson, Emma (2003). Att planera en god miljö för synskadade.
- Jönsson, Bodil et al (2006). Design Side by Side.
- Lidmar, Karin (2002). Tillgänglighetens estetik.
- Månsson, Karin (1999). Bygg för alla
- Nordiska handikappolitiska rådet (1999). Design för alla
- Paulsson, Jan & Sundberg, Sylvia (2001). Seniorboende i Sverige. Idéer, erfarenheter och framtidsperspektiv. En kunskapsöversikt.
- Paulsson, Jan (2002). Det nya äldreboendet
- Siré, Elena: Varsam tillgänglighet vid ändring av byggnader och byggd miljö
- Svensk, A. (2001). Design for cognitive assistance. Lic. Thesis, Certec Nr 1:2001
- Svensson, Elisabet (2000). Museer för alla i Norden. Om tillgänglighet för människor med funktionshinder
- Svensson, Elisabet (2001). Bygg ikapp handikapp. Att bygga för ökad tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionshinder